

azken portuko tabernan • gorka erostarbe

Eneko Bidegain

▼ gari garaialde / argazki press

NORTASUN AGIRIA

Sortu nintzen 1975ean Baionan. Zenbait urte dira Uztaritzen bizi naizela. Kazetari bezala lanean apurka-apurka hasi nintzen, 19 bat urte nituela. EGUNKARIA-n ere beranduago, eta baita pixkanaka. Denbora osoz ari naizela orain badu hiru urte baino gehiago. *Anbroxio* eleberria idatzi berri dut. Oraindik idazletzat baino, kazetaritza dut neure burua.

Kazetari, idazle eta bertso-epaile. Jarduera anitz ditu eta guztietan tresna bera, euskara. Soseguz eta argitasun handiz mintzo. Seriotasuna darrere bere hitzei, baina umore findu bat ere nabari zaio.

■ **Kazetaritzak eskaintzen ez dizun zer ematen dizu literaturak?**

Lehenik denbora eskaintzen du, epe luzeagoak. Pentsatzeko eta gogoetatzeke beste modu bat, eta askatasun gehiago. Askatasun gehiago ematen dizu fikziora jotzeko. Askatasuna baita, idazkeraren aldetik, erabili ditzakezun hitzen eta esaeren aldetik. Kazetaritzan lortu behar duzuna da irakurleak lehen golpetik irakur dezan, ez dezan hiztegiaren bila joan beharrik izan hiru lerroz behin, eta posible bada liburuetan ere ez ... baina horietan saia zaitezke hizkuntza aberasten. Zure hizkuntza aberasten eta besteei aberastu arazten.

■ **Eta literaturak eman ez diezazukeen zer topatzen duzu kazetaritzan?**

Kazetaritza ofizio dut eta gustukoa.

Gustatzen zait esatea zer gertatu den edo analizatzea zer gerta daitekeen. Nik ikusten dut zerbitzu bat dela, eta interesgarria da gauza asko ikasten delako. Lanbidea oso aktiboa da. Askotan kanpora irteten zara, jendearekin harremanetan zaude ... Batzuetan baditu errutina joerak, eta beste batzutan egun biziagoak.

■ **Ze nolako esperientzia da zuretzat Iparraldean euskara hutsezko hedabide batean lan egitea?**

Beste kazetari batek ere galdetu zidan ez al den etsigarria, jakinez euskal hiztun gutxi dagoela eta are gutxiago euskaraz irakurtzeko gaitasuna duenik. Baina, bestetik, lehen-lehenik ilusioa ematen didana da Euskal Herriko egunkari bat dela, Euskal Herri osoan zabaltzen dena. Badakit nire artikulua irakurriak izango direla Euskal Herriko edozein gunetan, bederen euskal hiztunak dituen edozein tokitan, eta Iparraldeko gaurkotasanak ere eragina izan behar duela Euskal Herri osoaz interesatzen den jendearentzat.

■ **Bertso epaile lanetan aritzen zara. Egia al da bertsolari etsituak zaretela dioen kontua?**

Nik ez dut neure burua etsitua sentitzen. Batetik, ni hasi nintzen garaian bertso paperak eta bertso eskolak prehistorian ziren hemen Iparraldean. Bertso eskolaren prehistoria garaian bete ditut nik 14 urte. Ez didate batere inbidiarik ematen bertsolariet. Ez dakit ni plaza gizona nintzatekeen, ez dakit gustatuko litzaidakeen taula gainera igo eta bertsoak botatzeari. Ez dakit gaitasunik nukeen, baina bereziki ez dakit banuken gogo. Beldur naiz oso gaizki pasako nukeela.

■ **Eta egunerokoan gainontzekoak epaitzeko joerarik ba al duzu?**

Iruditzen zait gehiago abokatuaren lana egiten ibiltzen naizela. Jendearekin hitz egiten dugularik gertatzen da norbait kritikatzeari, eta joera izango dut kritikatuen alde defentsa egiteko. Ez beti, ez dut nahi jendeak pentsa dezan Eneko txintxo-txintxo dela, baina egia da. Eta nahiz eta batzutan ados egon egiten den kritikarekin, kritikak defendatzeko joera hartzen dut.

■ **Eta zure burua epaitzen al duzu?**

Beharbada hori egunerokoan egiten

bat-batean

- **Kazetari bat?** Ez dut eredurik kazetaritzan.
- **Idazle bat?** Stendhal, psikologia sakona duelako.
- **Bertsolari bat?** Jon Sarasua, berriz hasten ahal balitz kantuan ...
- **Edari bat?** Ura eta parrandan garagardoa.
- **Janari bat?** Arraina.
- **Parrandarako leku bat?** Segura, lagunak ditut han.
- **Hiri bat?** Paris.
- **Ilusio bat?** Euskal Herria euskalduna izatea egiazki, eta batua, eta sufrimendu horiek guztiak amaitzea.
- **Damu bat?** Ez dut oraindik damu bat izateko aukerarik.

«Kritikak defendatzeko joera hartzen dut eguneroko bizitzan»

dut. Hau ongi egin dut, hau ez dut ongi egin. Inoiz ez gustura gelditze hori eta badut. Ni gutxitan gelditzen naiz gustura egiten duan lanarekin.

■ **Urepeleko artzaina, Xalbador, aitona zenuen. Zenbateraino ezagutzeko aukera izan zenuen eta nola eragin zuen zugan?**

14 hilabete nituen bera hil zelarik, beraz, atera kontuak nola ezagutu ahal izan nuen. Bere presentzia, nahiz eta hila izan, oso handia izan da beti etxean. Jendeak esaten du antza dudala fisikoki edo ... Nik ez dakit kasurik egin behar den horrelako gauzei, baina, bederen giro bat sortu du guregan, batez ere, bertsogintzaren eta euskalgintzaren inguruan.

■ **Parrandara hegoaldera etortzeko joera omen duzu ...**

Bai ... beno ez naiz hainbestetan joaten, baina joaten naizelarik gustura joaten naiz. Gau giroa oso bestelakoa izaten da, arras desberdina. Iparraldekoa ez zait hainbeste gustatzen, aspergarriagoa egiten zait hemengo. Askoz ere biziagoa egiten zait Baztan edo Gipuzkoa aldeko gau giroa.

zirika

haritz gorrotxategi

Orekariak eta Venezia

Gorantz begiratzen baduzue, eraikuntzetan lanean ari diren langileak ikusiko dituzue. Ez harritu pertika luze batekin badabilza orekari lanetan; finean, egurrezko erlaitzetan bizi den tribu bat da. Zulaturiko kaskoak buruan, alde batetik bestera aritzen dira, sokarik gabeko arnes estuekin dantzaz, paraxutik gabeko Quasimodo modernoak balira bezala. Kontu handiz saihesten dituzte grabitatearen hutsuneak. Inork ez die galdetzen ogibidea atsegin duten. Egin behar dutela dakite bakarrik. Horretarako ordaintzen zaie.

Lehoirik eta pailazorik ez duen zirku hone-tan, abiadura da legea. 6 hilabeteko epea dau-

kate etxebizitza eraikitzeke. Errua, dena den, hau guztia sortu zuen agurearena da, noski. Tipok 6 egunetan egin bazuen unibertsoa, pentsatzen du eraikitzaileak, zergatik ez dute orekari hauek etxebizitza xume bat 6 hilabete-tan egingo? Kartozko eszenategiak hutsetik altxatzean bertigoak sentitzen dute denek, baina ezin dute aitortu; bertigoaren sindikatura sartzen denak arazoak edukiko baititu etorkizunean lana bilatzeko. Nagusiak gorroto ditu bertigoak jasaten duten orekariak.

Lantzean behin, orekariren bat lurrera erortzen da. Gauetan zoruauren aurka errebatzen dutela amets egiten duten arren,

errealitatean ez da horrelakorik gertatzen. Azken boladan, petrolioz beteriko etorbidera jausten dira, hegoak mugitu ezin ditzaketen hegazti eta arrainekin batera. Hiria petrolioz beteriko eremu ilun bat da, Venezia moderno eta kanalez beteriko bat. Gondole-roek orekari hilak jasotzen dituzte euren txalupetan. Isil-isilik eramaten dituzte hilobietara, orekarietako hilobi berezietara. Han norbait dute zain. Orekariak beti dute norbait zain. Tribu berezia da, munduko leku guztietako jendeak osatzen du tribu hau. Batzuetan eraikitzailea joaten da ospakizunera. Azken gurari bat eskatzen die lurperatzaileei: «Utzi dazue hildakoaren arropetatik karmin beltza zurrupatzen».